

SUMARI

«Avui parlem...»

- V Congrés Internacional de Docència Universitària i Innovació (CIDUI) 2008

«Què en podeu dir de...»

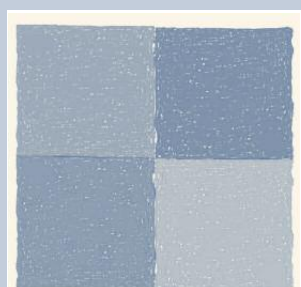
- Formació juny 2008

«Coneixes...?»

- Entrevista al responsable del grup GI-IDES «Wiki»

«Informacions»

- Premi de l'ANECA i de l'AQU als millors pòsters presentants al CIDUI

V CONGRÉS INTERNACIONAL
**DOCÈNCIA
UNIVERSITÀRIA
I INNOVACIÓ**

Lleida, El canvi en la cultura docent universitària

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

AVUI PARLEM...

V Congrés Internacional de Docència Universitària i Innovació (CIDUI) 2008

Els dies 2, 3 i 4 de juliol va tenir lloc a Lleida la cinquena edició del Congrés Internacional de Docència Universitària i Innovació (CIDUI). Quan falten dos anys per a l'establiment de l'espai europeu d'educació superior (EEES) s'ha pogut comprovar els fruits dels deu anys d'esforç i progrés que ha assolit tant l'equip organitzador del Congrés com els professionals universitaris que hi participen assíduament.

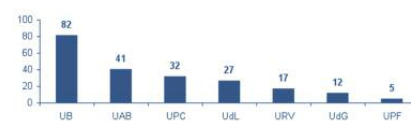
El Congrés, coorganitzat per les set universitats públiques catalanes, ha seguit en la línia dels seus objectius inicials: el foment de l'intercanvi de les experiències docents innovadores dins l'EEES, la contribució a la millora de la qualitat docent universitària i la cooperació entre les diferents xarxes i universitats, però aquesta vegada amb el lema *El canvi en la cultura docent*, dins un marc més ampli i integrador amb els factors de l'entorn universitari que fan possible aquest profund canvi educatiu.

El professorat s'ha considerat clau dins aquest procés de renovació per al disseny de les polítiques i estratègies docents, fet que s'ha vist reflectit en els àmbits preferents del congrés: l'experimentació a peu d'aula de noves metodologies, l'ús de plataformes i materials digitals avançats, el treball en equip de docents i la planificació i avaluació de la docència per competències han estat els eixos temàtics que han guiat el Congrés. En aquesta edició, la tutoria i el pràcticum també han estat temàtiques tractades explícitament.

Els assistents han pogut gaudir d'una àmplia oferta d'activitats amb cinc reconeguts conferenciant estrangers, tres simposis, tres tallers, una taula rodona i un total de 443 comunicacions. En aquesta ocasió, a més de les presentacions orals i els pòsters, s'han potenciat noves modalitats de presentació de comunicacions, com el pòster electrònic o la presentació de programari, així com també altres formes d'intercanvi d'experiències amb els conferenciant, com els set «cafès amb...» organitzats, que han tingut una rebuda molt bona. A més a més, es van oferir als participants unes activitats culturals complementàries que van ser possibles gràcies a la bona recepció que se'ls va fer a la ciutat de Lleida.

La convocatòria ha tingut una àmplia rebuda, amb uns vuit-cents assistents de més de setanta universitats diferents. Entre elles, la Universitat Autònoma de Barcelona va ser la segona més nombrosa (59) després de la Universitat de Barcelona (145). De la resta d'universitats catalanes destaquen els 68 assistents de la Universitat de Lleida. Entre les universitats espanyoles destaquen la Universitat d'Oviedo (21), la Universitat del País Basc (20) i la Universitat de Màlaga (12). Entre els estrangers, els grups més nombrosos provenien de països com Mèxic (22), Brasil (15) o Veneçuela (13) i, en menoria, però també presents, assistents d'Àustria, Irlanda o els Estats Units.

De les 665 propostes rebudes inicialment, se'n va acceptar un 75 % per ser presentades durant el Congrés. L'elecció, sempre des d'una perspectiva de pluralisme ideològic i metodològic, es va portar a terme a partir d'una rigorosa normativa establerta pel comitè científic, format per vuitanta-cinc destacats acadèmics nacionals i estrangers. Durant les activitats del Congrés s'han pogut escoltar cinc idiomes oficials.

Taula 1. Nombre de comunicacions presentades per cadascuna de les universitats coorganitzadores.

A la Universitat Autònoma de Barcelona, l'IDES porta la Secretaria Executiva del Congrés, que implica la gestió completa de les activitats i dels participants, des de la promoció inicial i la recepció de propostes de comunicació fins al tancament del Congrés i la publicació del CD recopilatori dels treballs presentats. Entre d'altres, els assistents van reconèixer la qualitat dels treballs, el clima agradable i acollidor que es va aconseguir i també la rigorosa puntualitat amb què es van succeir les activitats. Tota la informació es troba a <http://cidui.upc.edu>.

QUÈ EN PODEU DIR DE...

Formació Juny 2008

Durant el mes de juny, l'IDES ha dut a terme la desena de les seves edicions de formació destinades als docents de la UAB, amb la finalitat de millorar la qualitat de l'activitat docent i potenciar l'intercanvi i la difusió de bones pràctiques docents. En aquesta edició, s'han programat vint-i-vuit activitats formatives, entre cursos d'introducció, tallers de nivell 1, tallers de nivell 2 i tallers instrumentals que han afavorit un clima de reflexió sobre la pròpia pràctica docent i han constituït un punt de partida per dur a terme altres accions relacionades amb la innovació docent.

Un total de 484 professors inscrits, de més de seixanta departaments i centres adscrits, han compartit els cursos del Pla de Formació donant-li el valor afegit de la interdisciplinarietat i la diversitat.

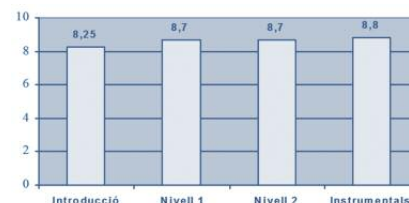
Segons les dades obtingudes de les enquestes que han respost els docents participants en la formació, la motivació princi-

pal que els ha impulsat a fer els cursos se centra en aspectes tan rellevants com l'interès pel tema objecte del curs i la necessitat de conèixer noves tècniques d'ensenyament-aprenentatge (E-A) per millorar les ja existents, amb l'objectiu general de facilitar l'adaptació al nou marc d'educació superior. Altres docents han valorat positivament la importància de poder transferir els aprenentatges assolits als seus alumnes i l'oportunitat de bescanviar experiències amb professionals d'altres disciplines en el moment de decidir-se per la participació en un curs de formació.

D'altra banda, els professors que han assistit als cursos opinen que la utilitat dels continguts apresos està relacionada tant amb la seva aplicació a les tasques docents diàries (impartició de classes, programació d'assignatures, etc.) com amb altres activitats docents (conferències, publicacions, etc.). Així mateix, una de les seves actuacions ha estat provar de millo-

rar el rendiment dels alumnes com a conseqüència directa d'aquests aprenentatges.

Pel que fa al nivell de satisfacció dels participants, aquest ha resultat similar en tots els cursos oferts, amb una puntuació mitjana de 8,6 sobre 10. Un resultat positiu que ens indica la satisfacció de la docència rebuda.

Nivell de satisfacció dels participants segons modalitats formatives.

Un aspecte positiu que cal remarcar és que, durant el curs 2007-2008, un total de 34 docents s'han acreditat en el Programa de Formació Docent en Educació Superior (FDES).

Finalment, us informem que, a partir del curs 2008-2009, l'IDES oferirà una formació de seguiment als docents que hagin obtingut l'acreditació en el programa FDES. Per això s'organitzaran diferents tallers de seguiment que donin suport als docents que apliquen les metodologies d'E-A innovadores a la seva docència. En aquests tallers es compartiran les experiències i s'analitzaran les actuacions dels professors a partir, entre d'altres, d'observacions directes fetes a l'aula.

Per obtenir més informació sobre el Pla de Formació podeu consultar la pàgina web de l'IDES: <http://uab.cat/ides>.

SARAI SABATÉ
Responsable de l'Àmbit de Formació

CURS / TALLER	INSCRITS
DISSENY DE COMPETÈNCIES (TRANS. I ESP.)	34
LA TUTORIA UNIVERSITÀRIA	34
CARPETA DE L'ESTUDIANT	33
INTRODUCCIÓ A LES METODOLOGIES ACTIVES	31
QUÈ SÓN LES COMPETÈNCIES?	30
ADAPTAR LES ASSIGNATURES A ECTS. QUÈ HEM DE FER?	23
APRENENTATGE BASAT EN PROBLEMES	23
GESTIÓ DEL TEMPS	23
EDUCACIÓ DE LA VEU I FONIATRIA	21
COM S'AVALUEN ELS APRENENTATGES DELS ESTUDIANTS UNIVERSITÀRIS?	20
ABP EN GRUPS NOMBROSOS	18
RECURSOS I ESTRATÈGIES PER COMENÇAR A FER DOCÈNCIA EN ANGLÈS	18
MATERIALS DIDÀCTICS EN POWER POINT	17
WIKI	17
CONFECCIÓ DE GUIES DOCENTS	16
CAMPUS VIRTUAL	15
PÀGINES WEB COM A RECURS DIDÀCTIC	13
MÈTODE DEL CAS	12
MOODLE	12
TREBALL EN EQUIP	11
APRENENTATGE BASAT EN PROJECTES	10
MODALITATS DE TUTORIA	10
PRÀCTIQUES SOBRE EL DISCURS ORAL	10
ABP II	7
CREATIVITAT DOCENT EN L'ÚS DELS RECURSOS DIDÀCTICS	7
INTRODUCCIÓ A L'APRENENTATGE COOPERATIU	7
TALLER PBL	7
COMPETÈNCIES LINGÜÍSTIQUES	5
TOTAL	484

CONEIXES...?

Entrevista al responsable del grup GI-IDES «Wiki»

Entrevista feta al responsable del grup GI-IDES «Wiki» (noves tecnologies aplicades a la docència: l'entorn wiki)?, Sergi Robles, a través de la qual coneixerem com es va crear aquest grup, els seus objectius i les seves línies d'actuació.

1. Com es va crear el GI-IDES «Wiki» (noves tecnologies aplicades a la docència: l'entorn wiki)?

El febrer de 2004, els cursos de formació de l'IDES van ser el punt de trobada on un grup de professors d'àmbits molt variats, motivats per millorar la qualitat de la nostra docència, vam tenir l'oportunitat de posar en comú les nostres experiències docents. Va sortir la idea d'utilitzar els wikis com a recurs tecnològic per aplicar noves metodologies docents i diferents sistemes d'avaluació. L'experiència dels companys de l'ETSE ens va servir de model. Amb aquest objectiu, ens vam posar en contacte amb l'IDES, que ens va acceptar com a grup d'innovació docent.

2. Qui són els seus membres?

El grup el componen onze professors de la Universitat Autònoma de Barcelona. El coordinador del grup és el Dr. Sergi Robles, d'Enginyeria de la Informació i de les Comunicacions. D'aquest mateix departament, també en formen part el Dr. Joan Borrell, la Dra. Cristina Fernández, Fernando García i Jordi Pons. En l'àmbit de les humanitats, hi pertanyen el Dr. Albert Pèlachs, de Geografia, la Dra. Mar Badia, de Psicologia Bàsica, Evolutiva i de l'Educació, la Dra. Margarita Freixas, de Filologia Espanyola, i la Dra. Anna Vié i Anabel Villalonga, d'Història de l'Art. De la Facultat de Ciències hi ha la Dra. Rosa M. Sebastián, de Química.

3. Quins són els objectius del grup?

L'objectiu principal és millorar la qualitat de la docència utilitzant el sistema wiki i dissenyant activitats docents que es puguin desenvolupar fent servir aquest espai web col·laboratiu. També estem adaptant la plataforma wiki per a la docència desenvolupant noves eines. Des del primer moment hem volgut difondre l'ús del wiki a la comunitat universitària a través de la realització de cursos de formació, presentant els resultats obtinguts a congressos i redactant algunes publicacions.

4. En què consisteix l'entorn wiki?

Un wiki és un espai web dissenyat com a eina per al treball col·laboratiu i en xarxa de diversos autors. Es tracta d'un entorn que permet que diferents usuaris creïn un conjunt de pàgines web de forma conjunta i interactiva sense haver de tenir coneixements tècnics de creació i publicació de pàgines web. El wiki també permet donar permisos d'accés als diferents usuaris i fer un seguiment de les seves contribucions.

5. Quin creu que és l'avantatge principal d'un espai web col·laboratiu com el wiki?

La facilitat de poder crear un document conjunt que pot ser modificat pels diferents usuaris i que permet la consulta immediata de tots els canvis que s'hi van fent. El sistema de creació de pàgines és molt senzill i facilita l'organització de la informació que s'hi emmagatzema. A més, es disposa d'un sistema de seguiment de les aportacions.

6. Creu que l'ús del wiki es pot aplicar a tots els àmbits (ciències socials, experimentals, de la salut, etc)?

La resposta a aquesta pregunta és, clarament, que sí. Només cal veure qui són els components d'aquest grup d'innovació interdisciplinari.

7. Quines recomanacions donaria als professors que vulguin utilitzar l'entorn wiki?

És molt important fer una bona planificació de les activitats que es volen dur a terme i fer una estimació al més acurada possible dels recursos humans i temporals disponibles per fer el seguiment i l'avaluació del treball dels estudiants. També cal mesurar bé la càrrega temporal que suposarà per a l'estudiant la resolució de les activitats proposades.

8. Quina creu que és l'aportació més valuosa del wiki a l'EEES?

El fet que el wiki facilita el treball col·laboratiu dels estudiants, que poden compartir un espai per intercanviar coneixements i elaborar materials, així com la interacció amb el professor, que pot fer un seguiment i una avaluació continuada i que amb els seus comentaris i observacions pot redreçar les aportacions fetes en qualsevol moment.

9. Quins són els objectius futurs del GI-IDES «Wiki»?

Enguany hem iniciat la creació d'una xarxa internacional de grups que apliquen el wiki a la docència universitària. Els dos propers anys col·laborarem amb l'OAID en la integració del wiki al Campus Virtual de la UAB. També continuarem difonent els resultats obtinguts i formant estudiants i professors en l'ús del wiki.

Premi de l'ANECA i de l'AQU als millors pòsters presentats al CIDUI

En el marc del V CIDUI, va tenir lloc un concurs entre els pòsters presentats per tal de concedir els premis atorgats per l'Agència Nacional de Evaluación de la Calidad y Acreditación (NECA) i per Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (AQU) a les millors presentacions en aquesta modalitat. Els assistents van poder votar els millors pòsters de cada sessió, entre els quals van quedar seleccionats setze pòsters finalistes. Els membres del Comitè Científic i els responsables de l'AQU i de l'ANECA, Javier Barà i Rafael Llavori, respectivament, van escollir, entre els finalistes, els quatre millors pòsters. Els primers premis van rebre, de les entitats patrocinadores, 850 euros, i els segons en van rebre 650.

Unitat d'Innovació Docent
en Educació Superior (IDES)

Edifici A
Campus de la UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès)
Tel.: 93 581 41 66
Fax: 93 581 41 67
ides@uab.es
www.uab.es/ides

Equip de la Unitat

Dra. Maite Martínez
Directora

Dra. Elena Añaños
Àmbit d'Innovació

Sarai Sabaté
Àmbit de Formació

Dr. Luis A. Branda
Consultor en ABP

Núria Marzo
Marta Miró
Mariona Gifre
Carla Quesada
Gisela Rodríguez
Equip col·laborador

Jordi Grau
Suport administratiu

Edició i impressió

Servei de Publicacions
de la Universitat Autònoma de Barcelona

Premis concedits per l'ANECA:

1r premi
Universitat de Barcelona
*L'assaig de la pràctica professional
com a mode d'aprenentatge.*
Avaluació d'una experiència docent.
Autors: Gavaldà, J.; Vilà, G.

2n premi
Universitat de Barcelona
*Aplicación y valoración educativa
del programa informático Identisang.*
Autors: Pérez, F.J.; Franch, A.;
Pelegrí, C.; Vilaplana, J.;
Castellote, C.; Ramiro, E.; Castell, M.

Premis concedits per l'AQU:

1r premi *
**Universitat Autònoma de Barcelona
(IDES)**
*La definició d'espais d'aprenentatge
en el marc de l'EEES: dissenyar
una matèria a aula buida.*
Autors: Marzo, N.; Sabaté, S.;
Martínez, M.; Añaños, E.

2n premi
Universitat de Jaén
*Un sistema on line de apoyo a las
tutorías en la Universidad de Jaén.*
Autors: Moya, A. J.; Martínez, J.;
Mateo, S.; Quesada, J. M.

* Els membres de l'IDES van rebre de l'AQU el premi al millor pòster atorgat per aquesta agència.

